Ціна прим. 25 сот.

Należytość pocztową opłacono ryczałtem.

Народня Справа

Український тижневий часопис.

Ч. 5. (18). Львів, дня 10. лютого 1929. Рік II

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — — — — Телефон 30—13.

Читальняна музика.

На цім образку бачимо дуту орхестру (музику), заснованy в грудні 1925 року при читальні „Просвіти“ в Теребовлі. Ця орхестра під умілим безінтересовним проводом п. Івана Козака є окрасою міста Теребовлі і цілого теребовельського повіту. Виїжджає на всякі церковні і народні свята на села й містечка і причиняється без винагороди до звеличення народних манифестацій.

Що сталося в Якубовій Волі.

В Якубовій Волі, пов. Дрогобич арештували в середу 30 січня тринацять радних, скували їх до купи ланцами і відставили до тюрми в Самборі. Яка цьому причина? Їм закидують державну зраду. На якій підставі? Громадська рада в Якубовій Волі ухвалила на своїм першім засіданню в справі громадського буджету таку резолюцію, яка видалася поліції актом державної зради. Про цю резолюцію точно не знаємо, але один з радних І. Матчак, сказав про неї в неділю 27 м. м. коло церкви так: „По довгій 16-літній боротьбі вдалося нам здобути менше, як половину радних у громаді. Та ми поставили таку резолюцію, що ми постановили боротися проти комісарщини, яка усунула нам рідну українську нашу мову з громадського уряду і знехтувала боротьбу за українську школу“! Цю промову перервав один з противних радних, який закликав: „То брехня“, а тоді люде закричали: „Ганьба вам, запроданці Юди!“ і серед метушні всі розійшлися. — За війтом стріляв хтось в ночі з 26. на 27. І., але невідомо, хто. На третий день прийшло в село 35 постерунковиих і арештували 13 українських радних. Арештовані: 1) І. Матчак, 2) І. Дорожівський, 3) Гринь Іванків, 4) Дмитро Лютик, 5) Вас. Швадчак, 7) Ол. Сарак, 8) Ів. Ласовець, 9) Юрко Таньчук, 10) Андрій Цимбалістий, 11) Петро Грех, 12) Атанас Дорожовець, 13) Яким Лютик.

Ми виплатили 33 запомоги по 120 золотих

Кому признаємо 33-ту запомогу?

33) Семків Гриць, Тютьків пов. Теребовля, мав заплачену передплату за 1928 рік, а 29 грудня прислав знову піврічну передплату (6 зол.). 4 січня захорувала його корова і він продав її за 9 долярів на заріз, бо жаль йому було, самому різати корову. Ми писали в ч. 3 (16), що не дамо йому запомогу, бо не знаємо, чи він був примушений її продати і чи її дійсно дорізали. Та тепер представив нам цілу справу наш муж довіря п. А. Стефанишин і пише, що корову дійсно купець зараз дорізав, бо була вже невилічима. Тому запомогу 120 зол. Семковому Грицеви признаємо і висилаємо.

Подяка

Хвальна Редакціє! Отсим складаю „Народній Справі“ сердечну подяку за одержану запомогу в сумі 120 зол. за погибшу мою корову. Як рівнож взиваю і заохочую всіх братів селян, щоб стали передплатниками „Народної Справи“, бо в дійсности се є дуже добродійна річ для селянина.

Семен Качмарик, господар в Тарнаві нижній.

Подяка.

14. грудня впала мені корова, а дня 5. січня я отримав почтовим переказом запомогу, за яку складаю Вам велику подяку, що Ви мені в моїй біді помогли. Щоби Вас так Пан Біг поратував, як Ви мене. Я вже Вас не лишу, поки Вас і мене. Ціла Саджава казала, що я грошей не дістану, а тепер всі задивувалися і повірили, що то правда. Я вже маю 40 років, але такої правди не находив, як у Вас. Я післав Вам 31. жовтня лише 2 золоті на газету, а як мене стрінуло таке нещастя, то Ви мені виплатили 120 золотих. Нехай про це кождий знає, хто буде цей лист читати, і нехай всі селяне горнуться до передплати, бо за нещастя не тяжко. Бажаю нашій селянській Редакції „Народної Справи“ якнайбільше успіху в її виданню і в приєднанню передплатників. Поздоровляю Чесну Редакцію стотисяч раз вдячливий

Стефан Куртин,
господар в Саджавій
п. Богородчани.

— —

Про громадських писарів.

Чи може староста накинути громаді писаря?

Від якогось часу деякі старости та начальники повітових виділів накидують громадам писарів, хотяй це не є згідне з виразними постановами обовязуючого громадського закону. Старости приказують громадській раді, кого вона має іменувати писарем і яку платню має вона писареви виплачувати. Звичайно діється так, що староста накидає українській громаді писаря неукраїнської народности і не з того села. Дотепер писарі побирали дуже низьку винагороду, бо вони звичайно були господарями в тій самій громаді і писарство було їх бічним заняттям. А тепер старости кажуть громадам вставляти в громадські буджети високі платні для громадських писарів. Бо ясно, що писар з міста, який з писарської платні має жити, не вдоволиться якоюсь дурничкою. Щоби зробити місце для накинених з міста писарів, наказують старости громаді звільнювати дотеперішних довголітних громадських писарів.

Але і це ще не все. Знаємо випадки, що старости грозять начальникови громади, що завішать його в урядованню, а громадські ради грозять розвязати, як вони не приймуть накинених чужих писарів.

Деякі наші громади послухали старосту і прийняли наказних писарів. Такі наказні громадські писарі є для громади правдивою египетською язвою. Вони конірують начальником громади і громадською радою, доскулюють мешканцям громади, не слухають і не виконують приказів начальника громади і ухвал громадської ради і всіх страшать старостою і поліцією. Як зарадити цему лихови? Зарадити можна, бо на це позволяє закон.

1) Що говорить про це галицький громадський закон?

Громадська рада приділює громадській зверхности службу, в тому й громадського писаря, для полагоди справ власного і порученого круга ділання громади. Громадська рада ухвалює також платню для громадського писаря та інших громадських службовиків і сама укладає услівя, як їх іменувати і за що звільняти Так постановляє § 31 громадського закону. Зновуж § 52 того самого закону постановляє, що начальникови громади підлягають всі урядники громади, що він може їх завісити в урядованню, але лище громадська рада може їх звільнити зі служби.

Лише в тому випадку, коли повітовий виділ або староство стверджить, що громадський писар чи інший службовик занедбує свої обовязки, або ділає на шкоду громади, то повітовий виділ має право візвати начальника громади, зглядно громадську раду, щоби вони його звільнили зі служби. Коли громадська рада не послухає візвання, тоді староство має право само усунути його, але лише на внесок повітового виділу. Від рішення староства прислугує і писареви і громадській раді право відклику до воєвідства. (§ 102 громадського закону). Отсе все, що говорить обовязуючий громадський закон про громадських писарів і иншу громадську службу.

Зі сказаного слідує, що **ані повітовий виділ, ані староство не має права приказувати громадській раді, кого вона має установити громадським писарем і яку платню він має побирати.**

До чого йде?

Коли громадські ради не поведуть боротьби з наказними громадськими писарями, то заходить небезпека, що і в нас запанують такі самі відносини, які істнують вже на Волині і в Королівстві. Там начальники громади не мають властиво вже жадного голосу, а в дійсности громадські писарі є всевладними панами громади. Там громадські писарі побирають високи платні і можуть сміло говорити, що громада є для них, а не вони для громади.

Як боротися з тим лихом?

Та на велике щастя в нас ще обовязують инші громадські закони, як на Волині і Королівстві, і ми можемо не допустити, щоби в нас розпаношувалися наказні писарі. У нас по закону громадські писарі мають бути слугами громади, а не слугами старости. Коли староста накидує громаді писаря, то ломить громадський закон. Громадські польські ради в краківському повіті не виплачували накиненим старостою писарям платні і в цей спосіб позбувалися їх. Чи наші громади не потрафлять таксамо постояти за громадську самоуправу, як польські? Нас боронить громадський закон. Лише трохи відваги, а ми дамо собі раду з наказними писарями. Коли староста в імени повітового виділу накидає громаді писаря, або назначує йому платню, то треба внести жалобу до воєвідства, а відпис жалоби переслати Народній Канцелярії (Львів,вул. Костюшки ч. 1а), або Українській Парляментарній Репрезентації, щоби наші посли порушили цю справу в Соймі. Коли писар не слухає громади, треба його звільнити зі служби. Лише такою пляновою боротьбою охоронимо громадську самоуправу, щоби ніхто не обмежував її прав.

Написав посол
Володимир Целевич.

— —

Що чувати в світі?

Всі противники німців дуже обурилися, що

Німеччина

впоминається тепер за свої давні кольонії. Ходить тут о кольонії в Африці, які по війні Анґлія відібрала від Німеччини, а тепер хоче їх цілковито прилучити до своїх давних кольоній в сусідстві. Німеччина вишле протест до Союзу Народів і зажадає, щоби анґлійці не прилучували тих кольоній до своїх, бо Німеччина думає їх ще колись одержати назад.

Сенат Сполучених Держав північної Америки радив недавно над тим, чи

Америка має будувати нові воєнні кораблі,

чи ні. Один сенатор (Бораг) сказав, що вартоби ще скликати одну конференцію, на котрій всі надморські держави зобовязалисяб перестати будувати воєнні кораблі і взагалі зброїтися на морі. Якби ця конференція не помогла, тоді Америка побудувалаби собі ще 15 воєнних кораблів.

На це відповів президент Америки, Кулідж (він у березні передає владу новому президентови Гуверови), що конференція пуста річ, бо скільки то вже тих конференцій було, і нікотра не помогла. Зрештою видно зі світової війни, що хоч держави попідписують якісь договори, то їх потім зовсім не тримаються, а кожда робить так, як їй добре. Анґлії не мож вірити, хочби як присягалася. Тому Америка не буде оглядатися на других, але буде робити так, щоби себе забезпечити на всякий випадок.

З того видно, що держави

будуть далі зброїтися

і одна буде переганяти другу. Та Америці це не шкодить, вона така багата, що може зброєю перевисшити всіх своїх противників, але европейські держави це зброєння знищить і буде причиною вічних неспокоїв І при тім не поможе ніяке затвердження мирових пактів, що вже зробили деякі держави (Чехословаччина, Литва, Югославія і инші), все це буде лише на папері і від війни нікого не вхоронить.

З усіх усюдів, є близька й з далека доходять все нові вісти про ріжні революції, бунти і неспокої. Ґазети доносять, що до революції мало прийти

в Литві,

а саме, що один литовський ґенерал, Плехавіціюс, прийшов з кількома офіцирами до голови лит. міністрів, Вальдемараса, і наклонював його, щоби уступив зі свого уряду. На це Вальдемарас казав того ґенерала і офіцирів арештувати. Що з того вийшло, ще не знати, одні кажуть, що вже все спокійно, а польські ґазети пишуть, що далі неспокій і що Вальдемараса мають скинути з міністра. Нам в це не хочеться вірити, бо Вальдемарас, який так завзято боронить Литви і все пригадує полякам Вильно, є литовським патріотом, то що моглиби мати литовці проти нього? Але біда і зрада може трапитися всюди, могла вона зайти і в Литву.

В Еспанії,

де диктаторську владу має ґенерал Прімо де Рівера (подібно як в Італії Мусоліні) цими днями

вибух бунт

одної частини війська. Є чутки, що

Читання з історії України.

(Далі)

Про князя Святослава.

Як тільки Святослав, син княгині Ольги, трохи підріс, то мати передала йому княжу владу в державі, бо вже чулася слабосилою. Та Святослав не сидів у Київі ні хвилинки. Він бачив, що в краю є лад і спокій, то не було йому що робити. Тож знайшов він собі роботу у війнах і походах, бо був дуже хоробрий і відважний. Ціле своє життя воював і в битві згинув дуже молодо.

Літописець описує,що Святослав був хоробрий, легкий на ходу, як леопард; у поході не возив з собою ні казанів, ні наметів; нарізував конину або воловину чи инше мясо шматками, пік на вуглях і їв; спав на повсті, підклавши під голову сідло. Так, як простий вояк. За це його всі вояки любили і з ними він міг іти в далекі землі. А як вирушав війною на котрого противника, то передше слав до них послів і переказував: „Іду на вас!“ Бо він уважав, що булоби нечесно нападати на ворога несподівано, але штука змірятися з ним приготованим в отвертім бою. Таким лицарем був князь Святослав і за це шанували його всі вороги.

Богато воєнних походів зробив Святослав за своє життя, побив неодного ворога і привіз на Україну величезну скількість добичі. Він воював і побив хозарів, що мали тоді свою сильну державу над Волгою, а побивши їх і взявши з їх столиці Ітіль великий окуп, пішов на полудне аж під Кавказ і побив там Яссів і Касогів, що жили в землі Тмутороканській, там, де нині Кубань. Від тоді ця земля належала вже до українських земель.

Вернувши після цих походів до Київа, Святослав застав тут послів від грецького цісаря Никифора Фоки, які стали його просити, щоби поміг цісареви звоювати болгар. Бо болгаре, які нині мають слабоньку й маленьку державу Болгарію, прийшли саме недавно перед тим знад Волги і заложили над Дунаєм велику державу; цар болгарський Симеон підбив був цілий Балкан, а його наслідник Петро примусив грецького цісаря (в Царгороді) платити собі дань. Цісар Фока не схотів платити данини і просив оце Святослава, піти на болгарів, а за це прислав йому дорогі дари і обіцяв добичу, яку собі здобуде.

Святослав рушив з військом на Болгарію і розбив болгарів під Доростолом (тепер: Силістрія). Болгарський цар Петро так тим зажурився, що заслаб і вмер. Святославови так подобалася Болгарія, що він уже не схотів вертатися на Вкраїну, але осів у болгарськім місті Переяславці і став володіти болгарами.

Тимчасом вороги України, печеніги, скористали з того, що Святослав у Болгарії, а в Київі лише стара Ольга з малими внуками, і напали на Київ. Але Святослав довідався в час про це, поспішив під Київ і розбив печенігів. Тоді Ольга просила його, лишитися вже в Київі, але він сказав, що йому в Болгарії краще жити, бо там сходяться богацтва з Греції, з України, з Чех і з Угорщини. Справді він заждав ще трохи в Київі, але коротко, бо як Ольга вмерла, він поховав її дуже величаво — і зараз вирушив знов у Болгарію, лишаючи в Київі свого сина Ярополка, в Овручу сина Олега, а в Новгороді Володимира.

А в Болгарії тимчасом сталася зміна. Грецький цісар налякався, що Святослав притисне його ще гірше, аніж болгари, і тому змовився з болгарами, щоби виступити проти Святослава, бо він небезпечний і болгарам і грекам.

Та під Переяславцем розбив Святослав болгарське військо, а коли довідався, який грек лукавий, рушив на Царгород і попереду післав посла з такою вісткою: „Іду на твою землю, царю грецький, і хочу взяти Царгород так, як узяв Переяславець! Він розбив по дорозі велике грецьке військо і підступив під Царгород. Налякався тодішний цісар Іван Цимісхій і вислав до Святослава послів з дорогими дарунками і просив замиритися. Святослав набрав богато данини і відступив у Болгарію.

Та по якімсь часі грецький ці-

бунт уже здавлено, але уряд ще не знає дальших плянів повстанців.

З арештованих 35 офіцирів три вже засуджені на смерть.

В Афґаністані

крім Аманули, який знову проголосив себе королем, зголосилося крім дотеперішного Габібули, що заняв столицю Кабуль, ще два охочі до престолу!

Кождий з них має по трохи війська і всі машерують на Кабуль. Та це тих повставців готово згубити, а король готов виграти. Чому? Бо поділившися на такі „партії“, повстанці не мають воликих сил, щоби завести в краю порядок і спокій, а від того терпить населення міст і сіл і вже всі волілиби короля, як кого иншого. Аманулі був страшнійший один противник Габібула, ніж тепер тих три, поділені й посварені між собою. Як вони якимсь чином не зеднаються, то пібють самі себе і Аманула виграє. І це їх навчить правди, що лише в єдности сила. Після останніх вісток Габібула вже окружений військом Аманули. В Кабулі велика доріжня, бохонець хліба коштує стільки, що перед тим коштував сотнар жита!

Тепер можемо дещо більше написати про нашу близьку політику, яка нас найбільше обходить.

В польськім соймі

були за останній тиждень такі новини:

Польські ендеки (вшехполяки) поставили внесок, щоби висловити **недовіря міністрови** справедливости Царови. За цим внеском голосували і українські посли, але не з тих причин, що ендеки. Це пояснив у соймі посол др. Ст. Біляк. Він сказав, що польські ендеки недовіряють міністрови, бо він тепер вичищує суди від вшехпольських партійників, — а українці не можуть довіряти міністрови тому, що з міністерства судівництва може українське населення бути найбільше незадоволене. Посол згадав про численні ревізії й арештовання між українцями, згадав про політичні процеси, які переводиться головно у Львові, де **всі** присяжені судді є поляки. Згадав про те, що по тюрмах не трактується політичних вязнів инакше, як звичайних злочинців. В декреті про нові зміни в судах зовсім не згадано про українську мову, а преці́нь це очевидно, що суддя мусить знати мову судженого, бо без того не зможе його судити. Далі згадав посол Біляк про конфіскування українських ґазет, навіть тих саттів, які були переложені з польських ґазет. Посол згадав, що ніхто ще не чув, щоби суд зачав яке слідство проти тих, що 1. листопада нищили у Львові українські установи.

В справі того всього міністр Цар не показує жадного старання і тому українські посли голосували також за внеском недовіря.

(Та через те, що польські соціялісти здержалися від голосування, внесок упав, за недовірям було 84 голоси, а проти того 86).

В бюджетовій комісії говорив український посол Хруцький і стверджував, що з теперішної буджетової політики українські селяне не мають користи.

30. січня почалися

наради над бюджетом.

Перший говорив польський соціяліст Жулавскі. Він виступив проти уряду і сказав між иншим, що нема рівноуправнення громадян. Свою промову закінчив словами, що „нарід (польський), який не дався згнобити і скувати чужим наїздникам, не дасться скувати і власним наїздникам“.

На це обрушилися инші польські посли (з одинки) і стали допитуватися, кого то він називає наїздниками, а коли хтось сказав, що „одинку“, тоді пос. з „одинки“ Полякевіч крикнув: „То є лайдацтво!“

В дальшій дебаті промовляли посли німецькі, українські, білоруські і жидівські. **Українські посли** всіх партій заявили, що **будуть голосувати проти бюджету.**

Від Українського Соймового Клюбу говорив посол Дм. Паліїв, який у своїй промові зясував, як відноситься до українського населення теперішний санаційний уряд. Представивши в своїй дуже цікавій промові положення життя і думки українського населення під Польщею, посол Паліїв закінчив промову заявою, що українські посли будуть голосувати проти буджету.

—o—

Цю промову посла Паліїва подаемо в слідуючому числі.

сар знову змовився з болгарами і зібравши велике військо рушив у Болгарію на Доростол, де сидів Святослав. Під Доростолом прийшло до великої битви. Вже греки почали перемагати Святослава, бо мали війська в десятеро більше, але Святослав промовив до своїх вояків:

„Нема вже нам де подітись! Хоч неволею, а мусимо стати до бою! А не посоромимож землі рідної та поляжемо тут кістьми: бо мертві сорому не мають! А втічемо, то буде нам сором! Як поляже моя голова, тоді самі за себе думайте-гадайте!“

По тих словах Святославове військо таки відбилося від грецької сили і замкнулося в Доростолі. Випадали з города і пробували пробитись крізь ворожий перстень — та це не вдавалося. Літописець пише, що в війську Святослава було багато жінок, перебраних, як вояки, і вони бились дуже хоробро.

Аж по трьох місяцях облоги, як в одній битві ранили Святослава, він мусів згодитися на мир з грецьким цісарем. Вони оба зійшлися на березі Дунаю і помирилися. В історії записано, як тоді виглядав князь Святослав. Він був середного росту, але дуже широкий в плечах, і з грубою шиєю. Лице його було строге й недобре, очі сині, вуса довгі, борода голена, а голова зовсім обстрижена, лише довгий чуб звисав посеред голови. В правім усі мав дорогу сережку, а зодягнений був у звичайну білу сорочку.

Нещасливий був поворот князя Святослава на Україну. Греки переказали печенігам, що Святослав вертаєтьс з малим військом, а з великим багацтвом. Тоді печеніги засіли над Дніпровими порогами. Святослав став зимувати в устю Дніпра, але як уже не стало для війська харчу, тоді рішили продертися крізь печенігів. Але не пощастило. Велика сила печенігів кинулася на горстку Святослава і всіх повбивала. І Святослава вбили і кажуть, що з його голови зробив собі хан печенігів чашу і пив нею вино.

Так загинув цей хоробрий князь головно через те, що лакомився на чужі землі. По нім уже майже нікотрий князь не запускався в чужину, лише боронив рідної землі.

Про наслідників князь Святослава напишемо другим разом.

Бояться українців

Ми писали, що большевики почали на Україні арештувати багато українців, навіть українських комуністів. Між иншими арештували і Шумского, що був ще до недавна комісарем (міністром) освіти в Харкові. Деякі ґазети пишуть, що його вже навіть розстріляли. Російські большевики, які силою тримають Україну при собі, бояться, щоби український народ не скористав з замішання, яке є тепер між самими большевиками, і не зробив повстання проти них. Тому знову переслідують українців і не вірять навіть тим, що вступили до комуністичної партії. Та ніякі переслідування і ніякой гнет не знищить народу, який хоче зажити незалежно й свобідно. Навіть російські большевики не зможуть тримати України у вічнім ярмі.

Тепер заперечують вісткам про арештування М. Грушевського.

Троцкий виїзжає з Росії

Між російськими комуністами дійшло тепер до такого поріжнення, що такий комуністичний головач, як Троцкий, мусить з родиною утікати з Росії, бо владу мають инші комуністи, з якими він не годиться, а якого вони бояться. Куди виїде Троцкий, ще не знати. Дехто каже, що до Туреччини. Цей спір Троцкого і його прихильників з тими комуністами, що тепер панують, доказує, що між большевиками тепер не все в порядку і що їх сили ослабають.

Рівночасно є відомости, що Сталін арештує далі прихильників Троцкого. Тепер арештував знову двох визначних комуністів, Зіновева і Каменева.

Як ратуються літаки?

Нема дня, щоби кілька літаків не розбилося, а з ними все гине кілька летунів.

Дотепер підчас катастроф ратували себе летуни в той спосіб, що вискакували з літака з охоронною парасолею. Парасоля отвиралася і привязаний до неї летун легко сідав на землю.

Але не при кождій катастрофі можна вискочити з літака; при деяких це неможливе. Тай не кождий летун має стільки притомности духа, щоби міг в той час, як йому заглядає вже смерть в очи, подумати про вискок.

Тому тепер виробляють величанські ратункові парасолі для цілого літака. Такі парасолі недавно випробували в Америці. Є це величанська шовкова плахта з 900 метрів поверхні, привязана до літака. Коли літак попсується, плахта розпростирається і на ній, як на парасолі, спадає цілий літак легосенько на землю.

Парасоля вистарчає, щоби вдержати у воздусі тягар 15 сотнарів. Нема ратунку лише тоді, як літак почне горіти і заки злетить, згорять з людьми.

Де зичити гроші на купно землі?

В попереднім числі ми писали, як зичиться гроші в „Дністрі“ і в „Земельнім Банку“. Тому, що дуже богато наших селян звертаються за позичками також до польського Державного Рільного Банку, і всі просять нас о пораду, то ми подаємо тут короткі пояснення і про цей банк.

Державний Банк Рільний дає позички на купно землі на підставі заставних листів (довжних скриптів). Але відразу мусимо зауважити, що такі позички цей банк признає лише таким господарям, що мають принайменше 5 морґів (3 десятини) ґрунту (подібно як це є в Тов. „Дністер“) та господарські забудовання найменше вартости 2000 зол.

Далі важне ще й це, що тепер Рільний Банк справді признає позички, але виплату здержав, принайменше до місяця квітня. Та, що старання о позичку тревають звичайно кілька місяців, то хто хоче старатися о таку позичку, повинен вже тепер внести подання. Бо цей банк виплачує позички по черзі так, як були признані.

Рільний Банк уділяє позичок лише на заставні листи. Ті листи він пускає в обіг (продає) на грошевій біржі і дістає тепер за них по 82 зол. за номінальних 100 зол. Значить, хто дістав позички 2000 зол., бо менше банк не уділяє, той в дійсности дістане лише 1640 зол., а мусить сплатити цілі 2000 зол. і платити від тих 2000 зол. проценти. Вдійсности на руку дістане ще менше, бо Банк почислить собі ще кошти власні, так що на руку селянин одержить, замість 1000 зол. найвище 800 зол.

В цю суму не вчислені ще проценти. Словом кошти позички в Державнім Рільнім Банку майже ті самі, що в приватних Банках, а клопотів може ще більше.

Всі позички є забезпечені проти обезцінення золотого, значить їх висота є означувана в золотих в золоті. Колиб золотий падав, то треба буде платити вищі рати. Це є так саме, якби ми зичили доляри і сплачували в долярах.

Проценти числить Банк по 7 річно і їх сплачується разом з ратами, що півроку: 1 квітня і 1 жовтня. При позичці на 10 літ, платиться піврічно по 7·04 зол. від кождих 100 зол. (рата і процент разом), при 15 літній позичці по 5·44 зол. від 100 зол, при 20 літній 4·69 зол, при 30-літній 4.01 зол. піврічно.

Подання о позичку треба вносити до Відділу Банку Рільного у Львові, або в Луцьку вул. Пілсудського ч. 15. В поданню треба подати точний опис ґрунту, що його хочеться купити, та висоту позички і речинець сплати. Крім того треба залучити витяг виказу гіпотечного з аркушем посілости (в Галичині), або випис всіх чотирох ділів гіпотечного виказу парцельованого поля. Далі треба долучити 1) плян

Випадки в Дашавій.

В Дашавій коло Стрия траплялося що люде ходили в ліс по дрова, а гаєві не могли нікого зловити. Аж якось постерунковий Гаврищук з двома побережниками засілися і зловили одного чоловіка, як брав з ліса дрова. Та коли хотів його арештувати, люде стали в обороні чоловіка і не давали його арештувати, навіть як прийшов ще один постерунковий, Колодзейчик. Дійшло до того, що зі Стрия прибув комісар з цілим відділом поліції і почав вести слідство та арештував кільканацять селян і відпровадив до Стрия.

(в двох примірниках) продаваного обшару з поділом на парцелі, затверджений через приналежний Земський Уряд разом з поміровими реєстрами. 2) Дозвіл Окружного Земського Уряду на зміну власности ґи листу купна, затверджену тим Урядом, в двох примірниках: 3) виповнений квестіонар (друк) Банку, підписаний Громадським Урядом.

Як шанувати своє здоровля?

(Як прятати хату?)

Насамперед треба собі твердо запамятати, що всякий бруд у хаті, вогкий і сухий, дуже шкодить здоровлю. Вогкий бруд буває від ріжних відпадків як-от: від їжі, дитячого чи тваринного калу або болото з вулиці. Всі відпадки гниють дуже швидко в хатньому теплі, а тим самим побільшують силу всяких бактерій. Серед цих бактерій можуть бути часто й ті, що викликують заразливі хороби. Отже коли бруд лишається якийсь час в хаті, може хтось в нім завалятись (особливо діти!) або запровадити собі його до шлунку, до ока, то що. Вистарчить зовсім незначна навіть для ока непомітна частка такого бруду, щоб заразила людину.

Колиж цей бруд задержується довше в хаті, то він висихає, частки його перетворюються на порох, розлітаються скрізь з повітрям і так заражують людий.

Отже в невеличкій хаті, де є діти, а до того в зимі містяться телята, ягнята то-що, треба ретельно прятати бруд, який від них лишається.

Нераз господиня замітає сміття кудись під піл, під лаву чи під припічок, аби лишень не було його видно й аби хата здавалась чистою. Така ґаздиня обдурює не лише сусідів та гостей, що не бачать її неохайности, але ще гірше вона обдурює саму себе та свою сімю, бо тільки на їхньому власному здоровлю відібється ця неохайність.

Там, де злидні примушують держати в хаті телят та ягнят, треба підсипати під них на долівку піску та підстеляти соломи й змінювати дуже часто цю підстилку та вогкий пісок. А вже найкраще їх зовсім не тримати в хаті.

Під тих дітей, що плазують, треба конечно підстелити рядно, а під пеленки дати їм церату. Тоді дитина не брудить хати й не шкодить свойому здоровлю.

Дуже гарну звичку поновляти частіше долівку та підмазувати стіни, селяни не повинні забувати. Можна лише порадити, щоби до глини додавали вапна або синього каміню, підмазуючи хату в середині, бо від цего гинуть скоро ріжні бактерії.

Ще шкідливійший для здоровля сухий порох. Він не такий помітний, як звичайне сміття, літає його богато в воздусі, а через те і не мож його добре спрятати.

Хоч у вогкому бруді може бути більше бактерій ніж у сухому поросі, проте порох літаючи в повітрі, легше входить в людське тіло, бо вдихується в легені. Колиж в хаті прядуть і ткають полотно, то в такому помешканню збереться богато дрібного пороху з прядива, що сам по собі роздратовує легені і доводить їх до запалення.

Треба прятати так, щоб і хату звільнити від сухого пороху, й підчас роботи не курити ним та не вдихувати його самій чи дітям, що перебувають в хаті. На це й є вогке підмітання. Про нього всі знають, але не всі його роблять. Намочується або віник, або спершу оббризкується водою долівку, а тоді вже замітається. Змочені так порошинки прилипають до віника й не здіймаються в повітря.

Теж саме й всі речі в хаті якот: столи, шафи, лави, стільці, шуфлядки та ліжка, треба підчас пряташня витирати вогким платком (миткою), щоб зняти з них порох, який осідає з повітря. Дбайлива хазяйка робить це що найменше раз, а то й два рази в тижні й добре робить.

На всяких мягких річах як-от: завісочки та рушники на вікнах, подушки, колдри і ліжники на постелі, скатерки на столах і т. инше, збирається також богато пороху. Їх треба якнайчастійше витрушувати та вибивати на дворі.

Часто треба оглядати ліжко, чи нема по щілинах в нім блощиць. Нищити блощиці найкраще окропом, нафтою або бензиною, вишкрібуючи та фарбуючи по тім всі шпарки в ліжку.

Не забувайте

про умови передплати „Народньої Справи“ і одержання запомоги:

1. Передплата на „Народню Справу“ виносить 1 зол. місячно. Найліпше посилати відразу на 3 місяці (3 з.) а ще краще на пів року (6 зол.).
2. Запомогу 120 золотих одержує той передплатник, котрому згинула штука рогатої худобини, принайменша 2-річна, — але тоді, коли він в день випадку був уже один місяць передплатником і коли вона була в нього найменше 14 днів.
3. Передплатником числиться кождий від того дня, коли вислав передплату.
4. Хто перерве передплату, той мусить зачинати з початку. Тому треба завжди висилати нову, заки скінчиться попередна.

Памятайте,

що лише „Народня Справа“, щиро селянська українська ґазета, поможе вам у нещастю!

Дотепер ми виплатили 33 запомоги по 120 золот.

На один місяць припадає пересічно 10 запомог.

Випадки між худобиною трапляються тепер часто-густо, тому посилайте передплату на „Народню Справу“, щоби в разі випадку мати запевнену поміч: 120 золотих.

Моя рада читачам і жичливим слухачам.

Послухайте, господарі, що буду казати, щоби кождий знав, що має пренумерувати.

Я „Народню Справу“ маю, все її читаю, хоч — признаюсь вам щиренько — худоби не маю.

Бо люблю її читати тим, що ще не вміють, та як її слів почують, то дуже радіють.

Гарно пише і ще й дає запомогу — суму, хто добра не бачить в тому, той вже без розуму.

А до тої суми всім вам є проста дорога, хто платить за цю ґазету, тому запомога.

А як гарно та ґазета людей просвічає, все нас її редакція щиро в серці має.

І вже варто їм сказати, що то добрі люде, доки всі так не навчаться, то добра не буде.

Всім вам з їхньої ґазети треба ся учити, щоби кождий своїй біді міг вязи скрутити.

Щоби більше не ходити і сёлом трубити, що така уже ненависть,що не варто жити.

То не правда! Варто жити — але лиш такому, що як має талан вруках, то дасть і другому!

Бо той талан, то щось таке, як би льос, сказати! Як би міг го витягнути, міг би панувати.

Того льосу й я шукаю, братчики селяне, але що я вже послідний, здається, не стане.

Та щоб в біді хоч крихти тої втіхи мати, треба ту „Народню Справу“ пильно все читати.

Та не штука то читати, але треба знати, що треба їй передплату точно посилати,

Як заплатю передплату, то вже буду ждати, що хоч прийде раз на тиждень добрий гість до хати.

А хто прийде, самі знаєм, що якась порада, щоб чоловік був охочий та бо й жінка рада.

А що рада, то вже правда, то не гріх сказати, бо навчиться як найліпше кури годувати.

Годувати, вибирати, котрі більш несущі, щоби так сипались яйця, як в осени груші.

Варт любити ту ґазетку, кажу тобі, братку, з жалю не мож пережити, як минає хатку.

А чого вона минає, вона добре знає, видно той, що є в тій хаті, про неї не дбає!

Та бо і в нас такий звичай, про це кождий знає: хто не має запрошення, той не повертає.

Ото прошу вас, селяне, лиш пишіть до Львова,— а за тиждень мої любі, і для вас готова!

Слово заохоти!

До читальні все час маю,
Все ґазету прочитаю,
І не сам я, бо всім вільно
Дати даток добровільно.

Наш диріґент руки взносить,
А хор сильно звук підносить,
А як руки опускає,
Хор поважно потягає.

Як вам вріже „Ще не вмерла“,
То потіха серце сперла,
Як на рідний хор погляну,
Мало з радости не вяну.

Там сопрани-соколиці,
Тут альти — то луговиці,
А тенори із басами —
То Соколи із Лугами.

Як то мило подивитись,
Луг і Сокіл любить вчитись,
Як горить, то з сикавками
Їдуть з бодрими піснями.

Спів лунає, трубка грає,
Чорну хмару відганяє,
І втікають люті хмари,
Що приносять грім, пожари.

Бо минули часи тії,
Як ми були ще слабії,
Що як бурі надсували,
Ми замало ратували.

Тепер краще будем дбати,
Своє рідне ратувати,
В згоді й злуці між собою
Ми розправимось з бідою.

Л. А—ин.

— —

Несамовите злодійство

З Косова пишуть нам про таку злодійську пригоду, що просто вірети в неї не хочеться. Два львівські злодії Кош і Бітковскі довідалися якимись чином, що косівський парох вживає при свяченню води на Йордан щиро золотого хреста, дуже дорогого. Злодії поїхали до Косова й зробили так:

Один з них, Бітковскі вліз у воду під лід і ждав там, доки священик не занурив хреста в воду. Тоді він нечайно вирвав хрест священикови з рук і почав плисти попід лід до другої полонки, де ждав на нього другий злодій Кош. Люде остовпіли, бо в перший хвилі не знали, що за сила вихопила священикови хрест з руки. Але зараз луговики почали рубати лід на ріці й зловили Бітковского під водою. Він був уже неживий, згинув від зимна. Його витягнули неживого з ріки (Рибниці), а другого злодія зловили також і віддали до поліції. Хрест мали знайти в закостенілих руках Бітковского. Кажемо ще раз, що це таке злодійство, в яке не хочеться вірити, але воно можливе. А якщо це все правда, то злодюзі тим робом сталося по заслузі.

Що готове? Таж ґазета! Ця „Народня Справа“. Так приходить до вподоби, як та тепла страва.

А ще в ній той Сорокатий, як втне які штуки, то зі смих забуваєш за біду й за муки.

То, селяне, є ґазетка, нема щой казати, для селян вона є щира, як би рідна мати.

Тож читайте цю ґазету, щоби вам щастило — другим разом скажу більше:

селянин Кирило.

— —

До складу і прикладу.

ЧУДЕСНИЙ ДЗВІН.

Дістаю з Порогостаїв листа отакого: „Не цурайся, Сорокатий, читай листа мого! Бо спішуся я до тебе, брате, з новиною, лиш послухай, що якось то трапилось зо мною!

„Розбіглися всі десяцькі по селі сказати, щоб до саней зараз коней всім нам запрягати Кождий має ще на санях табличку прибити і дзвіночок до коняки голосний вчепити! Як почув я таке лихо, годі мені жити, бо дзвіночка я не маю, чим буду дзвонити? Метнувся я туди-сюди, дивлюсь, мій синочок на печі з котом вганяє, на коті дзвіночок! Правда — був він за великий, як оріх лісковий, та коневі причепив я і дзвінок готовий. А шкапина така в мене, що ребра всі знати, і по ребрах всі податки мож порахувати. Але той дзвінок на лихо дзвонить вам так глухо, що почуєш, як приложиш до кобили вухо.

Зїхалися господарі, стали перед ґміну, а я ззаду з своїм возом роблю добру міну. Та поліцай аж до мене дійшов тай питає: — „Чи в вас меншого дзвіночка в дома вже немає?“ А я кажу так до нього: — „Не глузуйте, пане! Мені більшого не треба. і малого стане! Бо у моєї кобили такі сухі кости, що як їде, ними дзвонить на всі гори й мости!“

„Ще хвилинку це тривало, пани обдивились — і за хвилю ми з возами до дому пустились. Та тут сталася пригода! Як ми йшли розгоном, чиїсь сани на переді загуділи дзвоном! Дзвін гуде, а сани їдуть, що за Божа сила? Щурить вуха і за дзвоном йде моя кобила! Та не лиш моя! Всі коні рушили з копита, і женуть вперед, трясеться вся дорога бита!

— „Кричи „вісьта“, кричи „гайта“, — то не помагає, жаден кінь в своє подвіря вам не повертає! Всі женуть за тим переднім — нерозумне звіря! і за ним всі заїжджають на його подвіря! А то були коні й сани Максима Калити, а подвіря тут маленьке, — що нам всім робити ?

„Стовпилися всі підводи біля його хати, ми питаєм: „Що зробив ти нам, Максиме брате ?“

„А він каже: „Щож я винен тій вашій недолі? Я не мав дзвінка й позичив на той час у школі! А теперки знов відчеплю і віддам до школи, а ви собі всі додому вернете поволи!“

„Відчепив він дзвін коневи і минуло лихо, кождий з нас вертав додому спокійно та тихо. А я свою кобильчину злегка поганяю та про дзвін отой Максимів все собі думаю. От, коби нам ще такого дзвона десь дістати щоб усіх селян вкраїнських довкола зеднати. Щоб ми всі при тому дзвоні були одно тіло, щоб ми разом свою нужду побороли сміло!

Ой ти, брате Сорокатий, у великім місті, може про той дзвін меш мати часом які вісти? Може б ти такого дзвона міг нам напитати, щоб умів нас всіх збудити і всіх обєднати? Щоб одною дорогою всі ми поступали, щоби в єдності і силі добро здобували. Як почуеш де про дзвін той, телеґрафуй з рана, тим потішиш все селянство й Мамзюка Івана“.

— Ой Мамзюче, ой Іване! Добро б'тобі було! Щоб про тебе жадне лихо ніколи не вчуло! Мудро думаєш, небоже, щоб так всі думали, бо тоді вже би ні трохи ми не бідували! Бо як всі будемо мати думки однакові, о тоді у нашім серці дзвони є готові! Тії дзвони голосніші від усіх на світі, як заграють, всі мем цвисти, як ті цвіти в літі. Та усі на їхній голос ми разом підемо, від колоди перейдемо і добро знайдемо!

Й я за дзвоном тим із Вами буду поступати, ось на те даю свій підпис:

Іван Сорокатий

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

ЛЮТИЙ 10—16. 1929.

10. Неділя, Ефрема прп. (Ефр. Сир.).
11. Понеділок. Перенес. мощів Ігнатии Бог. (Ігнатія).
12. Второк, **Трьох Святителів.**
13. Середа, Кира і Івана безср.
14. Четвер, Трифона муч.
15. Пятниця, **Стрітення Госп.**
16. Субота, Симеона й Анни прор.

Зміни місяця. Нів є 9, перша чверть 17, а повня буде 23. лютого.

◆◆ **Справмо похибки.** В останнім часі трапилися в нашій ґазеті такі друкарські похибки, які треба справити. На 1 стор. у „Виясненню“ має бути, що „В. Дендюк зложив передплату ще 20. жовтня“, а не як було“ „травня“, а в деяких нич. На 6 стор. „Що по чому ? Має бути селянське жито по 43 зол., а не по 34, як через помилку було зложено.

◆◆ **Яка де погода?** У нас по кількох днях відлиги прийшли знову острі морози. А в деяких сторонах тепер уже весна. Ось на Кримі (над Чорним Морем) є 25 степ. тепла!—В Югославії страшні сніговиці.

◆◆ **Присилайте зараз Коляду „Рідній Школі“!** „Рідна Школа“ у Львові, Ринок ч. 10 просить усіх, хто колядував або „щедрував“ на „Рідну Школу“, прислати зараз заколядовані гроші, бо найдалі до 10 лютого мусить „Р. Школа“ предложи и воєвідствам викази тих жертв з прилюдної збірки. Заразом проситься прислати виказ, скільки в якій громаді хто заколядував на „Рідну Школу“, щоби затягнути в загальне друковане зіставлення Хто пришле гроші за пізно, той не буде поміщений в тім зіставленню. Треба також повідомити, що сталося з збірками в натураліях (як хто збирав збіжа, яйця або инші продукти).

◆◆ **Який буде місяць лютий?** Стирийський учений Шафлер, що звичайно добре віщує погоду, таке предсказує на лютий: В першій половині будуть переважати морози. в другій сніги. Передусім на самому початку в середині місяця будуть сильніщі морози, а від 19 лютого стане тепліше. Між 16 а 20 будуть шаліти бурі.

◆◆ **Свідомі громадяни памятають про інвалідів.** І Громадяни села Тишковець, пов. Городенка, довідавшися про заборону збірки жертв на українських інвалідів, зробили складку між собою, яка принесла 40·10 зол. Зложили: кооп. Єдність 5 зол., В. Глуханюк і Б. Бандурка по 3 І. Дідич, Г. Заячківський, Г. Бандурка, В. П. Петльоха, П. Петруняк. Ф. Гафтуняк, А. Лаврівна, Д. А Григорчук по 2 зол., Л О. Григорчук, В. Вівчарук, В. Гафтуняк, Д. А. Скулька, В. Кульчинський. А. В. Дзьомак, П Берник П. Тришкалюк, М. Л. Грималюк по 1 зол. Дрібнішими датками 5.10 зол Кличуть решту громадян с. Тишковець, щоби зложили добровільні датки на Укр. Інвалідів. II. Гром. В Верхівський з Бродок зібра на весіллю М. Леськова в Попелах, пов Львів 14 зол. на Укр. Інвалідів. Не забувайте ніякої нагоди, щоби зібрати датки на інвалідів.

◆◆ **Ревізія в Горожанці.** Дня 11/І 1929 перевела поліція в Горожанці, п. Підгайці у Василя Воробця с. Олекси, домашню ревізію, а також кишеневу ревізію, забираючи йому притім отриманий щойно перед чверть годиною лист з Люблина ще навіть не прочитаний. Ревізія по висловам коменданта пост. Пол. відбулась на підставі мнимого непідписаного листа, котрий поліція одержала, де було українською мовою вказане, що у тогож Воробця мають знаходитись комуністичні книжки, однак всім добре відомо, а навіть самому комендантови що п Воробець нічого спільного з тим не може мати, а тимбільше, що є національного погляду. Дивне тільки те, звідки поліція за чверть години могла знати, що Воробець одержав о 12 год. лист? А почтова аґенція в нас в місци. Не знайшовши нічого кромі книжок „Просвіти“ та релігійного змісту, забрала поліція читальняну печатку, яку забув тут секретар читальні. На це видано Воробцеви посвідку. (І. с.)

◆◆ **Як хто учить?** Жидівська ґазета „Хвіля“ пише, що в селі Новосілки Дидиньскі, коло Кальварії, Пацлавської, пов. Добромиль, є учителькою і управителькою школи якась Юзефа В., що викладає сільським дітям про жидів так, що ніби жиди замикають до пивниць христіянські діти, там їх мучать через сорок днів, потім кладуть їх на дошки, набиті цвяхами, а кров, яка уходить з їх тіл, пють і додають до святочних мац“. „Хвіля“ каже, що це розказав знаний редакції чоловік,—і взиває шкільну кураторію, щоби розпочала слідство проти тої учительки, ака говорить дітям такі брехні.

— ◆◆ **Стріл через вікно.** В ночі з 28 на 29 січня стрілив хтось через вікно до хати Павла Литовчука в Пороховій, пов. Бучач. На щастя не вцілив, лише збив шибу. Слідство показало, що це стрілив Мих. Слоньовський з помсти, бо Литовчук перемовив йому наречену і оженився з нею.

◆◆ **Замерзли в снігу.** Коло Солови, пов. Перемишляни, знайшли трупа чоловіка Це 26 літний Петро Мороз з Солови, що 29. січня йшов до сусіднього села, по дорозі сів відпочити, застряг у снігу і заснув на віки.—Подібно застряг у снігах і замерз И. Воротний з Дуброви, коло Бучача.

◆◆ **Нещастя.** Дня 7. м. м. наїхав поїзд особовий на доглядаючого залізничий тор між Медикою а Мостисками залізничника Андрія Бундза. Тяжко зраненого привезено до шпиталя, де він юмер, осиротівши жінку і діти.

◆◆ **Які гроші будуть неважні?** В дни 31 січня минув речинець виміни банкнотів (паперових грошей) вицофаних з обігу в лютім минулого року, а іменно 10 і 20-злотових банкових білетів першої емісії з датою 28. лютого 1919 р. і датою 15 липня 1924 р. відтак 50 золотових банкових білетів першої вмісії з 28. лютого 1919 р. Тепер можна ці гроші ще виміняти лиш в банковій централі у Варшаві і то до дня 31 липня 1929 р. По31. липня ці гроші втратять цілковито вартість.

◆◆ **Вмер від горівки.** Перед Святами вертав з Турки до дому — в село Тарнава Винена, 26 літний Николай Збоба с. Анни і маючи при собі пів літри горівки (мабуть „бонґут“), потягнув собі так, що за 10 хвилин уп в нещасний неживий. Це повинно відстерегти і відстрашити від тої отруї всіх тих, що люблять запиватися.

◆◆ **Вміє орудувати чародійною різо кою.** На нашу статтю в Різдвяній „Народній Справі“ про чародійну різочку зголосилося кількох читачів, що вміють нею орудувати. Найбільше листів дістали ми про прутяра Андрія Хруща зі села Лобозева, почта Устрики Долішні. Кажуть, що він відкриває воду і богацтва в землі

◆◆ **Паскудний майстер.** В Солонім, пов. Заліщики тримав у себе майстер ковальський Михайло Шевчук 11 літного Камеселюка на практиці. Майстер часто побивал хлопця, а недавно вдарив його молотом по голові так, що хлопець згинув на місці. Коваля арештували.

◆◆ **Згорів великий тартак.** В суботу о 6. год. вечером згорів у Рісній польській під Львовом великий тартак фірми „Ойкос“. Вогнева сторожа не могла нічого вдіяти, бо вода позамерзла, а заки відігріли помпи, всі будинки тартаку згоріли. Фірма „Ойкос“ втратила через цей пожар около 5 міліонів зол. Тартак був обезпечений, але на меншу суму. Про причину пожежі нічого певного не знати. Кажуть, що дошки могли запалитися від залізної печі з коксом, який горів у ночі, щоби осушити нову цементову долівку.

◆◆ **Львівські дурисвіти дурять навіть дідичів і купців.** По львівських вулицях завсіди крутяться дурисвіти, що обманюють необережних селян та продають їм дешеві перстені, годинники, шпильки за золоті. Недавно впав жертвою такого обману один польський дідич і купець з Варшави. Обидва купили по кілька золотих перстенів, які, як пізніще виявилося, є звичайними мідяними, лише позолочуваними. Тому у Львові на вулиці ніколи нічого не купуйте, особливо „золотих“ річей.

◆◆ **Галичина буде і далі вивозити найбільше свиней.** У Варшаві відбулася конференція купців безр г і так розділено вивіз свиней з поодиноких країв Польщі : Галичина має вивозити за границю 46 проц., Поморя 28, Конґресівка 18 та Шлеськ 8 проц. цілого польського вивозу. Виходить, що майже половину всіх свиней буде Польща вивозити з Галичини.

◆◆ **Страшний вчинок божевільного.** Ярослав, як і кожде инше місто, має свого дурня, Леона Шию. Його не хотіли приняти до лічниці, тож він вештався по вулицях і до всіх шкірив зуби. Не сміявся лише до залізничого робітника Адама Кнаппа Божевільний був лютий на нього, що цей набив його раз, як він напастував 12-літну пасербицю Кнаппа. Божевільний все відгрожувався Кнаппови, а 2. лютого таки помстився. Около 3-ої год. пополудні впав до помешкання Кнаппа з сокирою і відрубавши йому голову, сховав її в якусь терністру. взяв на плечі і пішов веселий по місті. Коли його зловили і завели з головою Кнаппа на поліцію, він сказав, що свого вчинку не жалує і тішився,

що так зробив. Звичайно — варіят, — але зле роблять ті, що дають таким біснуватим людям свобідно вештатися по вулицях.

Убиство в Серниках. В Серниках пов. Бібрка вбив 21-літний Іван Горошок свого шваґра Данила Чмира. Горошок служив у Данила, а тепер прийшлось йому йти до війська і він просив Данила дати йому трохи грошей на дорогу. Та Данило не дав і ще посміявся, що при війську грошей не треба. Це так розлютило Горошка, що він підпс вся і вбив його колом, а потім зібрався і поїхав до війська. Та у Львові він сам признався до злочину і дався арештувати.

36 ри „Просвіти“ в Дубні. 12. лютого (понеділок) о год. 12. в полудне відбудуться ліквідаційні вбори „Просвіти“ в Дубні, в салі міського ратуша. Між иншими будусь радити про передачу майна розвязаної „Просвіти“. Всі члени дубенської „Просвіти“ повинні прийти, а Філії повинні вислати делегатів, щоби не дати просвітянського майна в непокликані руки.

Як нарід приповідає?

— Поганому виду ні сорому ні встиду.

— Як роблять у купі, то не болить у пупі.

— Скубе вовк, поскубуть і вовка.

— Як на Стрітення капає зі стріхи, не сподівайся в літі потіхи!

— Як борсук на Стрітення на сонці вигрівається, то потім ще на 4 неділі в яму ховається.

— Як на Стрітення сомплі, то зародять ячмені, — як сомплів не буде, ячмінь вродитись забуде.

— Як Стрітення зближається, зима з літом стрічається.

З БЛИЗЬКОГО Й ДАЛЕК. СВІТУ.

Підкопалися під банк і вкради 5 міліонів. Тим разом сталося це вже не у Варшаві, а в Берліні. Злодії підкопалися тунелем під касу банку, розбили в ній дно і вкрали всі дорогоцінности та гроші на суму 5 мільонів марок, значить 10 міліонів золотих. 34 замки каси лишилися непорушені. Дотеперішні пошукування за злодіями поки що безуспішні

Польські оф'цири знову полетять. Поляки в Америці зібрали 640 тисяч франків на новий лет польських офіцирів. Ще треба 360 тисяч — значить кругло міліон франків і польські летуни Кубаля та Ідзіковський, що минулого року вже летіли та впали в море і їх виратував німецький корабель, — полетять другий раз з Европи до Америки.

Держава звертає горожанам податки. Таке диво дається, на жаль, не внас, а в Зединених Державах Америки Там податкові власти зібрали 75 міліонів долярів більше податку, як було предвиджене. Тому тепер сенат ухвалив звернути їх назад платникам.

Швеція обнижує податок В Швеції обнижено на новий рік податки о.25 міліонів шведських корон (55 міліонів зол), значить по 10 зол. на особу Рівночасно знижили податок від цукру о 10 сотиків від кг.

Мобілізація, але проти снігу. Минулого тижня впали в Юґославії такі великі сніги, що треба було покликати до його усунення всіх мущин у віці від 18 до 70 років. Богато домів ушкодили снігові.

Щаслива мати На німецькім Шлеську, в місті Вецляр одна жінка повила вже 20-ту дитину. Найстарша дочка вже також має четверо дітей. Всі 20 еро дітей живуть і здорові.

Хотів бути царем. Ґазети пишуть, що на Україні, в уманськім повіті появився був якийсь чоловік, який доказував, що він з царської родини і буде царем. Большевики арештували його.

Згоріло місто. Велике грецьке місто, Коринт, яке минувшого року знищив землетрус, побудувало собі було деревляні бараки, і в них мешкало майже все населення міста. Тепер вибух в складі дощок такий огонь, що обхопив усі бараки і місто згоріло. Всі говорять, що це місто вже немає щастя.

День, що тревав кілька мінут. На півночі, в підбігунових околицях була тепер довга ніч, що тривала 56 днів 1344 годин). По тій ночі перший раз зійшло сонце, але за кілька хвилин сховалося і знову настала довга ніч Вона буде поволи зменшатися. а день буде збільшатися, аж дійде до того, що день буде тривати 56 діб, потім зайде сонце заледво на кілька хвилин і знову зійде. Такі дива на світі. В тій підбігуновій околиці є заледво кілька місточок і троки сіл, — де хатки з леду, а живуть там голов но, ескімоси.

—о—

Давно небувалі морози.

Таких лютих морозів, як ми їх мали минулого тижня, ми вже давно не мали. Тільки 1907 рік мігби їм дорівнати. Найвищі морози були в суботу 2 лютого. У Львові тоді було 28° зимна, а в околицях Вільна понад 30.

Такі самі морози навістили також Чехословаччину, досягаючи 33° зимна. В Данціґу замерзла морська пристань і кораблі могли причалювати лише з трудом

Навіть в Західній Европі, де рідко коли бувають морози, нині і там панує досить люта зима. В країні помаранч, Італії, морози сягають небувалої там сили 20 ступня.

У Львові міське ратункове поготівля помагало в 150 випадках відморожень. На вулиці Коперника у Львові замерз один чоловік, бувший поліціянт, звільнений зі служби.

ДОПИСИ.

Свято в Крушельниці пов. Сколє. Наша читальня відсвяткувала дня 30. грудня 1928 р. „Свято Просвіти“, котре завдячуємо щирій праці нашого місцевого диріґента хору, Тита Корчинського; він мимо сильної студени в неопаленій читальні вчив молодіж співу, щоб звеличити концертом пропамятний день 60 - ліття „Просвіти“. Концерт випав дуже гарно, взяло участь дуже богато громадян Дохід відіслано на дар „Просвіти“ у Львові Цей наш диріґент пішов з хором колядувати на „Рідну Школу“, що дуже тішило селян, і майже не було такого, щоб відмовився від дару на „Рідну Школу“. Знайшовся лише один господар, Ц. М., котрий собі на сором зганьбив хор і відправив з нічим, але горбатого і могила не направить. „Горбаті“ всюди трапляються, та це простим не шкодить. Прихильник.

———

Свідомі селяне все можуть. Дехто думає, що коли в селі нема своєї інтеліґенції, або як є, але народніми справами не займається, то нема кому відсяткувати ювелейного свята 60-літнього істновання Т-ва „Просвіта“ Хто так думає, дуже милиться. Бо от 22. грудня ц. р. в селі Угерську, пов. Стрийського, селяни самі устроювали таке свято і то дуже величаво. В день перед тим Голова Читальні Михайло Кухар і Михайло Турчин рознесли по селі ювелейні наліпки при чім перевели збірку на дар „Просвіти“, тому в день свята вікна хат цілого села були окрашені ювилейними наліпками.

В день ювилейного свята вечером в власній театральній салі відбувся святочний ювелейний концерт, який започаткував гарним вступним словом начальник громади, Михайло Курило та візвав всіх до дальшої праці на полю Просвіти, яка усунула з села темноту, корчми і всякий бруд, а внесла світло та добро Потім відбувся святочний концерт на переміну зі співами і деклямаціями, котрим проводив свій диріґент хору Іван Кухар місцевий дяк. На закінчення хор відспівав „Ще не вмерла“, а учасники свята, зложивши дар „Просвіти“ розійшлися бадьорі домів. (участник).

———

Коляда в селі М. Дорогостаї, пов. Дубно Гурток церковного хору ходив з колядками по всему селі і заколядував 100 зол. З того вислано на „Рідну Школу“ 20 зол, на „Просвіту“ у Львові 10 зол, на Укр. Інвалідів 10 з л., а решту розділено на Церкву (10), на укр. церк книжки і партитури (ноти (30), вислано передплату на часопис (12) і всякі видатки (8) Майже всі громадяне М. Дорогостаїв радо стрічали колядників і давали, хто що міг, на народні ціли. Лише кількох — на сором собі — оказалися несвідомими і відправили колядників з нічим, а це громадянка С. Р., що колись була навіть аматоркою при „Просвіті“, а тепер насміялася з колядників, але мусила дала другого дня 3 зол., далі громадянин І. М., що заборонив дочці винести дар колядникам і І. Д., до якого йшли 2 кільом снігами і даром Сором тим, що ще не розуміють свідомости, а честь і слава свідомим, що дали свою лепту. Честь і колядникам, го овно тим, що були на чолі П. К., Х. І Ф. і не жалували труду на таку гарну ціль! Вони підуть і слідуючого року — тоді може вже всі приймуть їх полюдськи. Колядник.

———

Коляда в Старуні, пов. Богородчани Гурток хлопців пішов і в нас колядувати на „Р. Школу“. Всі люде радо давали датки і були задоволені, лише наш старший брат і заст. війта не тільки нічого не жертвував але ще й кулаком погрозив і цим виявив свою облуду у громадськім життю. Свій.

———

Сором писати, що сталося в селі Цеценівці, пов. Кремянець. Хлопці зібралися колядувати й заколядували 43 зол., та хотіли розділити ці гроші на народні ціли. Але господар тої хати, в якій колядники приготовляли звізду до коляди і якому за це заплатили 6 зол., намовив їх, щоби гроші пропили. І так сталося. Купили 5 пляшок отруї - горівки і впилися собі на ганьбу. Опамятайтеся люде! Не лізте в болото! Просвітянин.

———

Радісна хвиля. Село Туричани, пов. Володимир пережило 25. XI. гарну хвилину. „Амат. Гурток“ читальні „Просвіти“ з сусіднього села Новосілки відіграли в Туричанах, в селі, відпущеній жичливо місцевим парохом, представлення „Жертви темноти“ Наша молодь, дуже підупавша через горівку, трохи ніби засоромилися, бачучи гарну працю сусідного села. Дяка вам велика Новосілчане, що Ви нас трохи розрадили та заохотили до культурної праці. Бажаємо вам успіху і на далі так гарно працювати. Ви під кермою п. Я. Бортничука, грали так як артисти, аж сльози спадали нам в очах і не одна „жертва темноти“ в нашім селі прозріла!

Присутний.

———

З просвітянського руху в Луцьку й повіті. На день 24. лютого Повітова Просвіта скликає Зізд представників усіх філій Луцької „Просвіти“ 27. І. засновано нову філію „Просвіти“ в с. Четвертни. Тогож дня відбулися річні загальні збори членів філій „Просвіти“ в сс. В. Підгайці, Лаврів і Мстишин, 3. II. — теж в сс Романів і Вітонеж і 10. II — в с. Борчтин, гм. Торчин. В багатьох селах повіту відбуваються вистави.

———

З кооперативного життя Волині. Заходами мі цевих організацій при допомозі Інспекторату РСУК в Луцьку з 15 по 28. II. ц. р. відбудуться двохтижневі кооперативні курси в Острозі на Волині.

З причини браку фахових сил. визначені в м. м. Камінь Коширськ і Дрогичин на Поліссю кооперативні курси не відбудуться. А дуже шкода! Бо в цих повітах Полісся, де панує страшна темрява, такі курси є конечні. Тому варто би Інспекторату С. Кооп. в Луцьку приділити ще хоч 2 фахових сили. С. В—ий.

———

Філія Т-ва „Сільський Господар“ в Луцьку подає до відома селян—господарів Луцького повіту, що Філія має на складі: 1) ветеринарні аптечки в шафках з необхідними підручниками, 2) Сільсько - господарські бібліотечки — всі необхідні книжки про рільництво, скотарство, птахівництво, пасічництво і т. д. Книжки продаються й окремо.

Філія приймає й переводить роботи в комасації і меліорації ґрунтів на догідних умовах, напр.: меліорація може бути переведена на сплату за надвижку врожаю з осушеної землі і т. д. Філія старається підписувати контракти на цукрові буряки з цукроварнями на найдогідніших умовах. Тому всі господарі, які бажають сіяти цукрові буряки, повинні стриматися від підписання контрактів і раніше зголоситися до Філії „Сільського Господаря“.

Філія рівнож хоче зорганізувати збут льону і коноплі, а також деревляних виробів. Господарі, які мають на продаж льон, коноплю та ин. сировці най звертаються до Канцелярії Філії у Луцьку, вул. Костюшка 34.

Господарські вісти.

Півтора міліона чистого зиску за один рік Такий зиск мала ходорівська цукроварня в 1927 році. З него акціонарі (власники) виплатили собі гарну дивіденду, та більше як 100 000 зол. роздали на нагороди для дирекції і Надзірної Ради. А треба знати, що тих півтора міліона зиску дали наші селяне, що добре напрацювалися при буряках та солено платили за цукор. Коли то ми будемо мати власну селянську цукроварню, яка тих півтора міліонів розділилаби між своїх членів селян? А її так легко можнаби мати, — якби селяни тільки зорганізовано її захотіли мати.

Краєві помічні погної дорожіють, а заграничні дешевіють. Фабриканти чілійської салітри подали до часописів вістку, що чілійська салітра під весну подешевіє В той сам час всі краєві помічні погної дорожіють. Найбільше подорожів суперфосфат.

Правні поради.

Каська Лучка в Золочеві коло Балигорода. Нам тяжко відповісти, чи Ви процес виграєте, бо ми не читали судових актів, але коли це правда, що Ви були властителькою половини ґрунту а тому, що муж відступив його без Вашої згоди, то Ви повинніби виграти. Ваш лист досить не ясний.

Михайло Склярський в Бандрові народ. Для узисканя виплати на вкладкові книжочки давної австрійської почтової Каси Ощадности треба відноситися просто до Головного Заряду Почтової Каси Ощадности в Варшаві. Документи пересилаємо осібно.

Микола Хома в Варяжи В справі виплати убезпечення в таких закладах ідуть тепер переговори між польським і австрійським правительством і правдоподібно квота убезпечення буде звальоризована на 15%. Треба пождалати, аж переговори будуть укінчені. Ваші папери звертаємо осібно почтою.

Іван Година в Голгочах. Поступовання почтового уряду було зовсім правильне, бо в тім часі оборот заграничною валютою був заборонений. Тепер на це нічого не порадить. Судову ухвалу пересилаємо осібно Документ висилаємо.

Прокіп Мундзяк в Адамівці. Ви спізнилися зі своєю претенсією о інвалідську ренту і для того вам відмовлено. Але не журіться! Тепер є в соймі проект закона, аби час до зголошування о ренту інвалідську продовжити. Як цей закон вийде, ми сголосимо. Тому читайте пильно „Народню Справу“. Як вичитаєте, що такий закон вже ухвалено, — тоді внесіть нове подання. Ваші документи посилаємо вам поручено.

———

Господарські справи

Як парцелюють церковні ґрунти?

Парцеляцію церковних ґрунтів переводиться тепер на підставі договору між Польщею а урядом папи. Польща має право викупити від парохіяльних урядів надвижку земли, на 30 гек. та надвижки від епископських, метрополичих і семинарийних посілостей, коли вони мають більше, як 180 гектарів (350 моргів) орної землі. Значить по викупленню тих надвижок парохії зможуть мати найвище 30 гектарів (50 моргів) орної землі, а епископства і семинарії по180 гектарів(гектар 1 і 3 четверти морга). В той спосіб має бути викуплено від українсько-католицької церкви коло 50 000 моргів землі.

Наші церковні власти не ждали, аж держава зачне викупляти землю та парцелювати, але самі взялися до парцеляції між своїх парохіян на підставі ліцитації. Та в справу вмішалися державні земельні уряди і не дозволили в той спосіб продавати церковної землі. Польське міністерство розпорядило, що парцеляція має відбуватися за порозумінням з Державними Окружними Земельними Урядами. Тому парцеляція всіх церковних земель буде переводитися після постанов земельного закона; значить пляни парцеляції і контракт продажі мусять предкладатися Земельним Урядам до провірования покупців і ціни, та до затвердження. Отже тепер і цю парцеляцію утруднюють ріжними формальностями, так, що треба добре накрутитися, заки купити кусень того ґрунту.

—з—

Як годувати свині?

Ніхто не заперечить, що свині люблять водянисту поживу. Але не можна знову робити так, як це дуже часто роблять наші господині. Має пів цебра помий, докине до них ще трохи полови, трохи помнятих бараболь, жменю якоїсь омасти і таскає свині. Це не є жаден корм, це сама вода, розбовтана передусім з половою. Розуміється, що голодна свиня зразу хлепає ці помиї, але вкінці так наладується ними, що третину або й половину мусить лишити, бо в череві нема місця для них. Полишені помиї скиснуть, замерзнуть і їх треба зі шкодою для господарства викидати на гній.

Добра господиня інакше годує своїх свиней. Вона не розбовтує всіх помий, але бере лише найгустіші і до них докидає решту сухого і густого корму та омасту. Все це вимішує на густу кашу і так дає свиням. Цего корму буде менше, ніж в лихої господині, але за це він буде ситніщий і його зїсть свиня, та нічо не змарнується. Але ще важнище тут те, що густу поживу свині ліпше використовують. Бо як свиня зїсть менше але ситніщий корм, то жолудкові соки добре з ним перемішаються і добре перероблять та стравлять. Колиж безрога наклепається богато водянистого корму, то вода розрідить жолудкові соки і вони погано стравлять тверднші части і їх свиня не використає і видасть з калом, а на пожиток їй не лишиться.

Шоби знову свиням не забракло потрібної води, то якийсь час по нагодованню, або перед кормленням треба дати відлиті водянисті помиї, або трохи чистої води. Її напється безрога тільки, скільки буде потребувати.

При тім мусимо ще звернути на одно увагу: не можна давати свиням дуже солених помий, коли наприклад полокалося дуже солене мясо, бо це є шкідливе, а навіть трійливе для свиней.

Ще більш треба бути осторожном з мясом дорізаних хорих свиней. Бо дуже часто буває, що в селі є пошесть і гинуть свині. Не один господар, як йому занедужає свиня, зі страху, щоби не згинула, дорізує її і мясо вудить або солить. Пізніще, як пошесть вигасне, купує другу. Але забув, що в його коморі висить мясо з хорої свині, повне зарасків хороби. І господиня перед варенням полоче мясо а масні помиї дає свині, а вона за пару днів в д того також занедужує Тому то пошести не переводяться по наших селах. Памятайте за це, господині, і помий з непевного мяса не давай те своїм безрогам!

Чому квасне сіно (з мочарів) шкідливе?

На багнистих сіножатях небогато збирається того сіна та до того воно ще цілком непридатне на пашу. Що більше — воно навіть шкодить худобині. Бо сіно з мочароватих сіножатей складається з так званих квасних трав, наприклад з осоки, ситнику, щавію і „псячки", що мають в собі богато рослинних кислот, а майже цілковито не мають вапна. А рослинні кислоти шкідливі для звіринного жолудка і годовані такою квасною пашою домашні звірята найперше ослабають на кости, а далі на цілім тілі. Тому, як мається до вибору квасне сіно чи солому, хочби і найгіршу, наприклад з озимої пшениці, — то найгірша солома є для худоби поживніша від квасного сіна. Длятого краще кормити худобу соломою, а стелити квасним сіном.

Деколи квасне сіно є ще й трійливе. Це буває тоді, коли на таких мочароватих сіножатях ростуть трійливі рослини. Найгіршою такою трійлив ю рослиною є багниста сосонка, хвощ або падиволос. Вона ріжниться від звичайної полевої сосонки (нешкідливої) тим, що коли полева є кріслата і широко розгалужена, то болотна сосонка є груба і висока, але майже цілковито без бічних віток. Худоба від сіна з цею сосонкою нидіє і дуже її на падають воші.

Другою трійливою рослиною є жовтоцвітний лоташ і дрібніший, але дуже подібний до него козелець.

Тому ліпше не кормити худобини сіном змочарів.

——

В зимі приготовляйте будівельн. матеріял.

В деревляних будівлях гриб ще страшніший як в мурованих. Як де він загніздиться, то хиба розбирай будинок,бо гриб ого знищить. Щоби забезпечитися проти гриба, треба будівельний матеріял рубати в зимі. Бо гриб для свойого розвитку потребує деревних соків. А в зимі їх в деревині як найменше. Хтож не міг зрубати в зимі, або купив матеріял, про який не знає, коли він зрубаний, — то повинен його через довший час мочити в плинучій воді, щоби витягнути деревні соки. Тому то дерево сплавлюване з гір ріками, дає ліпший будівельний матеріял, чим доставлюваний сухопутньою дорогою.

— —

Жіночий кутик.

Що робить господиня в лютім.

Поїть корову підогрітою водою. А підгріває її в той спосіб, що наливає воду до бочки в теплій стайні на кілька годин перед водопоєм.

Що дня чеше своїх корів.

Дійним коровам до паші додає ґрису або макухів.

Безрогам дає раз лише тільки корму, кілько вони його можуть відразу зїсти.

До корму підсвинкам і телятам додає по ложці пашного вапна денно.

Хоронить курей перед морозом, тому годує їх такою поживою, що їх гріє, наприклад кукурудза, та тричі на день дається їм теплої води пити. До заминки дає запареної полови з конюшини та кістяної мучки або пашного вапна.

Приготовляє гнізда для квочок, бо на початку марта треба вже їх насаджувати на покладки.

При кінці місяця накільчує ранні бараболі.

Замовляйте насіння городовини на весну.

— —

Як присмирюється скоботливу худобину? Я випробував такий спосіб на скоботливу худобину, як вона не дається часати, ні доїти, ні приступити. В таких випадках я на ніч (лише не в зимі) змиваю цілу її сировицею (соленою водою). Рано літньою водою її змиваю й щіткою та шматами добре вичісую. Пізніще як худобина висохне, ще раз чищу щіткою. Тварина весь час заховується спокійно, бо сировиця її через ніч наїла і чесання приносить й полекшу та приємність. Від того часу худобина вже завсіди дається чесати і доїти.

Подав М. Ілемський
з Татарова.

Пояснюйте всім, яку користь може мати той, хто передплачує „Народню Справу".

Купив сіно.

Їду я одного разу з міста і бачу, що оден чоловік, геть далеко за містом, на царині, при дорозі обглядає стіг сіна. Як порівнявся з ним, я спер коні і наближився до чоловіка.

— Ваше сіно? — питаю його.

— Мое — відповідає.

— Чи може часом не маете на продаж? — кажу. — Бо мені дуже здалося б купити трохи сіна.

— Чому ні? Якраз маю на продаж — мовить чоловік.

— Ну, коли так, то якби ми прийшли до себе? Де ви мешкаете й колиби я міг до вас зайти?

— Ой йой-йой!.. Чоловіче добрий! Ви як хочете купити, а маете коло себе гроші, то вже купуйте, не чекайте, аби ви аж до мене їшли, бо я сиджу далеко, а на сіно купців маю, може ще й сьогодня продам. Кажу вам: як маєте охоту, а подобаєся вам сіно, то погодимо ся. Мені заплатите й конець, а сіно можете собі забирати, коли вам виходить — хоч і зараз беріть. І богато не думайте, бо мені продати однаково, не купите ви, купить другий, а продати маю, бо конечно треба.

— Як уже така справа, то що ціните за него, так аби багато не говорити?

— — Коли так, аби багато не говорити, то дайте шістьдесять золотих і беріть.

— Слово по слові і зійшлися ми рівно на пятьдесять золотих. Я витяг гроші заплатив тай думаю: не зле трапилося. Сіно гарне, зелене, і за дешеві гроші. Навіть не сподівався.

— Маете тут з собою фіру, то можете вже заїхати, починати й брати. Шкода їхати до дому в порожні! — каже до мене продавець

— Ні, тепер не рушаю нічого. Як пічну, то ще можуть розікрасти, а так стоїть, то най стоїть, а я завтра зберу більше фір і разом заберу — кажу йому.

Розпрощалися ми гарненько й розійшлися.

Другого дня найшов я до своєї ще дві фірі однокінці й пішов за сіном. Наклали ми, виїхали на дорогу, аж проти нас два жандарі з якимсь чоловіком. Сперли нас на дорозі й питають, з відкіля сіно й куди веземо. Кажу я, що купив учора тут у чоловіка й везу до дому. Оповідаю їм, як що було і так далі, а вони мені:

— Брешеш! Ти вкрав сіно й ще комусь гнеш харамана!

— Ні, не украв, тільки купив! — кажу.

— А маєш свідки? — спитав жандар.

— Ні, немаю.

— А ти, злодію оден! Вези сіно до цего господаря, бо то його сіно. Він тобі не продавав!

— Як уже таке нещастя на мене упало, то повезу, щож маю робити.

— А ти цего не знав, що таке може бути? Якто так у незнакомого чоловіка купувати на поли? Було до него йти до хати!

— Та вже горе — кажу я їм — що чоловік учиться розуму до смерти, тай дурний умирає

— Як ти дурний, то тепер у кримінали научишся.

Рушили ми з сіном до того господаря, а він по дорозі розказував:

„Каже до мене мій сусід Грицько: „А ти вже, Іване, продав сіно"? „Яке сіно?" — питаю його. „Таж те, що на царині". „Та де продав! Ще незнаю, чи мені нетреба буде докупити на весну".

„Та що ти мені говориш якісь небелиці, коли на власні очи бачив, що вже на фіри накладають твое сіно"!

„Як це може бути?—кажу йому здивовано — чи ти жартуєш, чи правду кажеш?"

„Як мені не віриш, то йди дивися"!

Я підбіг на горбок дивлюся: справді накладають мое сіно на фіри. Що я мав робити? Біжу на постерунок Тай оце зловили вас".

Завезли ми сіно на подвіря того господаря й мене повели відразу до арешту. Там я просидів місяць, а потім ще присудили на рік сидіти за крадіж, бо не мав і одного свідка при тім, як купував сіно. Поки не відсидів усього, то непустили. Кажуть: „ти відбудь уперед свое, а опісля дошукуй свого"!

Та що з того — шукай вітру в поли!

Написав Іван Михайлюк.

ТОРБИНКА СМІХУ

Господар входить до стайні і числить свої корови:

— Це Краса, вона в нас одна, — а оце одна, дві, три, — а деж четверта? У нас же чотири корови!

Числить ще раз: — Це Краса, вона в нас одна, — а оце одна, дві, три, — а четвертої нема! Жінко, жінко! А ходи сюди! Десь пропала нам четверта корова.

Жінка вбігає і ломить руки:

— Що сталося?

Господар знову числить: Бачиш, оце Краса, вона в нас одна, — а оце одна, дві, три — а де четверта?

— А четверта Краса! — каже жінка сміючися. (П. К.)

—о—

— Куме, я душусю від кашлю, не витримаю!

— А я душуся від кашлю і від податку і якось витримую.

—о—

Еґзекутор до війта: — Пишіть, пане начельник, Іванови Дубчакови жорна за податок.

Війт: — Та це таке дрантя, що ніхто й сотика не дасть на ліцитації!

Еґзекутор: — То запечатайте жорна, аби не мав на чім молоти!

Війт: — Це не є йому ніяка кара, бо він і так молоти не має що!

—о—

Ой, сусіде, я такий хорий, що ледво ходжу сьогодні!

— Ви певно вчора забагато „на здоровля" випили!

—о—

— Хто ніколи не загріється?

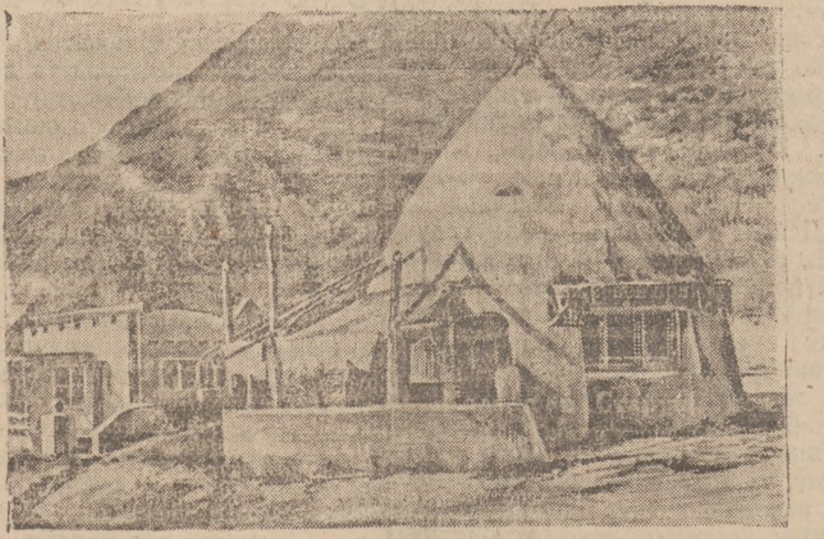
— Еґзекутор бо вічно бере кожухи і все йому за мало!

—о—

Учитель: Михасю, як задовгий день 21. грудня?

Михасю: Прошу пана вчителя, від рана до вечора!

Примхи міліонерів

До недавна було в Америці лише 7.000 таких багачів, що мали понад 1 міліон долярів майна. А тепер є їх уже понад 40 тисяч, так що міліонер в Америці не є вже нічо надзвичайного. А кождий з них хоче звернути на себе чимнебудь увагу людей, щоби всі про нього говорили. Деякі з них видумують на це ріжні способи. От одному вже наприкрились його палати і він побудував собі в степу таку хату, як будують звичайні бідняки-індіяне, яку бачимо тут на образку. Та другі міліонери почали зараз за ним малпувати, так що неодин з них знову думає над тим, як би то відріжнитися від других. Розуміється, що ця хатина лише зверха так бідно виглядає, а в середині є панскі покої. Не штука то дорогі, як нема що з грішми робити. І не диво, що Америка, яка має стільки міліонерів, панує над світом і нікого не боїться.

Хто може управляти тютюн?

В Галичині можна управляти тютюн лише в таких повітах: Городенка, Печеніжин, Коломия, Косів, Снятин, Рогатин, Борщів, Бучач, Чортків, Гусятин, Підгайці, Скалат, Тернопіль, Теребовля, Заліщики і Збараж. На Волині в повітах: Кремінець, Дубно, Рівно, Здолбунів, Горохів, Володимир, Холм, Грубешів, Красностав, Томашів і Замосте.

Менше як 600 кв. метрів в однім куску не можна засаджувати тютюном, та кождий, хто хоче його управляти, мусить мати на це дозвіл. Зголошення на дозвіл треба вносити найдалі до 31. березня (марта) прямо або посередно через свій громадський уряд до Уряду викупу тютюну в Борщеві, або в Ягольници або в Заболотові, або до фабрики тютюну в Монастириськах, а на Волині до Уряду викупу тютюну в Кремінці, а на Холмщині до такогож уряду в Любліні.

В зголошенню треба подати своє імя і призвище, село, громаду, повіт, простір ґрунту, визначеного під тютюн, його положення та заяву, що точно будуть виконувані всі приписи та розпорядки тютюневих властей.

Насіння дістається даром і тільки розсаду з того насіння можна садити і то не пізніще, як 15 липня.

Між тютюном неможна нічого більше садити, а всі бочні гони і галузки з квітами обовязаний господар нищити,

Ціна за тютюн буде спеціяльною комісією визначена пізнище.

Хто зобовяжеться засадити тютюном 2 морґи поля, той може дістати більшу 5-літню позичку на будову сушарні

ЗАГАДКИ.

Мій сват запросив мене на свята в гості з моєю родиною. І ми прийшли до нього. Порахував я його гості і так було в нього: 2 свати, 2 свахи, 2 батьки, 2 матері, 2 сини, 2 дочки, 2 свекри, 2 свекрухи, 2 зяті і 2 невістки. В хаті було до стола лише 8 крісел і на столі 8 мисок, 8 ложок, вилок, ножів, шклянок, всего по 8. Як він нас садовив на 8 крісел, щоби кожда особа сиділа на однім і кожда особа дістала всього по одному?

Летіли гуси, а одна гуска була на землі. Та одна гуска, почала просити тих, що летіли: — „Гусоньки, візьміть і мене зі собою"! А гуси відповідають їй на те: — „Добре, візьмемо, але почисли нас, скільки нас є! Та перша гуска каже: „Якжеж я вас почислю, коли я вас м йже не виджу".. — Вони їй відповідають: — „Ми тобі скажемо, скільки нас є, а ти числи... — Нас летить стільки, а якби летіло і ще стільки, і половина того і четвертина того, і ти одна, то було б разом нас 100 Отже скільки їх летіло? поможіть гусці вгадати.

(Відгадки ще не надсилати).

ПОЧТА!

Замітка Редакції:

Тому, що ми дістаємо дуже богато найріжнороднійших запитів і мусимо на більшу їх часть відповідати листовно, що наражує нас на великі витрати — тому на будуче будемо відповідати лише на такі запитання, до яких долучено також значок на відповідь. В „Народній Справі" будемо містити лише такі відповіди, що є інтересні і для других читачів.

Т. Д. з В. Процент від позички. За випозичені Вами 7 долярів 1925 році Ви повинні одержати 31 грудня 1 28 р. 14 долярів разом з відсотками, коли почислите собі за той час законні відсотки. Тепер законні відсотки виносять лише 12 проц. річно Посаду у Львові дуже тяжко дістати.

В. П. з З. Овочеві деревця і крілики купуйте в Спілці Україн. Аґрономів у Львові, вул. Собєского 28. Ціни овочевих деревець від 3 до 4 зол. штука.

С. Щ. З. Історія України Крипякевича коштує 1·70 зол. з пересилкою.

М. С: з Б. Велика мапа Европи, але німецька, коштує коло 6 зол.

Л. З. з О. Виїзд до Арґентини можливий лише за афідавітом. Коли ви асентеровані, то о дозвіл на виїзд старайтеся в корпусній команді так званій Д. О. К. а не в П.К.У.

П. Р. з К. Український Еміґрант виходить у Львові, вул. Городецька 95.

І. Ф., Ф. п. Р. Про такі надужиття з грішми не можемо містити, бо не маємо змоги сконтролювати цілковиту правдивість замітів. На це є спосіб такий: впімнути винного щоби направив усі шкоди, а як не послухає, віддати справу судови.

Н. у Боремлі. Допис про того пана не можемо помістити з подібних причин, як і попереднє. Люде й без цього пізнаються на нім, — а як робить по пяному бешкети, то варто віддати до суду. От якби той А. Арт., в якого помешканню той пан авантурувався, подав такий допис зі свідками, — то можнаби помістити, бо тоді можна дати доказ правди перед судом.

П. П. Добрусин, знимка за слаба, пришліть кращу.

І. Стефурак, Дебеславці. Лист отримали, щиро дякуємо за жичливість.

Т. С. Пустомити, гр. Свинюхи. Радимо лише передплатникам. Впрочім хто читає пильно „Народню Справу", той уже нераз стрічав поради, де можна зичити гроші, на який час і на які рати, а в останнім числі була про це ціла статтягя.

Передплата: В краю з почтовою пересилкою — На 3 місяці 3 зол.; — Річно 12 зол. — Для всіх заграничних країв річно 2 доляри, або їх вартість в иншій валюті. З Америки, Канади, Бразилії і пр. країв Нового Світа приймається тільки річну передплату. — З Анґлії Франції, Німеччини, Чехословаччини і др. европейських країв приймається найменше піврічну передплату.

Гроші: з краю належить посилати почтовими переказами, або чеками Почтової Каси Ощадности, ч. 408.687. а з заграниці порученими листами на нашу адресу або: Земельний Банк Гіпотечний, Львів, вул. Підваля ч. 7. з зазначенням: Для „Народньої Справи". За зміну адреси платиться.

Оголошення: В рубриці: Місце 1 м.м. високе одної редакційної шпальти коштує 50 сот. (сторінка має 3 шпальти). Дрібні оголошення: За одно слово або його місце 30 сот. Оголошення на 1 стор. 100%, а в тексті 50% дорожчі. Належитість за оголошення належить складати з гори або зараз по оказанню доказового примірника. Оголошення з провінції приймається тільки за попереднім надісланням належитости або принайменше завдатку. За оголошення редакція не відповідає.

Видає і за редакцію відповідає Іван Тиктор — З друкарні Ставропігійського Інституту у Львові